

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

ב.

עין משפט
נר מצוה

א א מיי פ"א מהלכות
מגילה הלכה ז סג
עשן ד טור ש"ע א"ח סי'
מרחץ עקיבא פ'
ב ב מיי שם הלכה ט
טו"ש פ"ג ע"פ ג'
ג ג מיי שם הלכה ו'
פגמט שם:
ד ד מיי פ"ג מהלכות
מגילה הלכה ז'
ה ה מיי פ"ה מהלכות
מעניות הלכה ו ועי' מ"מ
טור וט"ע א"ח סמן
מרחץ עקיבא פ'
ה ה מיי פ"א מהלכות
הלכה ט:

מוסף רש"י

ברכין כל כך לוי אלא
מקום שזקנין נשכחם סס
מכל כג, וקולו יזכר מעיר
גדולה (דקלוג' ו' ובט"ו
שורבין כא: מחובות ק"ב ב"מ
ע"ק)

רבינו חננאל (המשך)

בומניהם, ולא כתיב זמן,
או זמנם ומשמע זמנו של
פרוץ לא הוא זמן של כן
כך, אלא כתב זמניהם.
דייקין מינה ז' זמנים
הרבה תיקון להם חכמים
הן ו"א י"ב, שני ימים
כנגד י"ד וט"ו, אבל י"ג
לא צריך קרא לרוביה
דהא זמן קהילה לכל.
והוא יתכן לומר י"ז וי"ז,
דכתיב ולא יעבור, כלומר
אין לו ליעבור ולעשות
ימי הפורים אחר יום ט"ו.
ר' שמואל בר' נחמיה
דייק מכימים, לרבות אחד
עשר ושנים עשר כו'.
ואיך כימים לרבות הוא
דכתיב, כלומר כמי הוימים
אחד מהו בהם, עש
אותם נמי פורים. אמר
ר' יוחנן משנה זו מגילה
נקראת ב"א זכר וכו'
שנשנית סתומה, דברי ר'
עקיבא הן, אבל חכמים
אומרים אין קורין אותה
אלא בזמנה, והן י"ד
וט"ו בלבד, ואבותיהם עלה
מיהא דתניא אמר ר'
יהודה אימתי קורין ב"א
בי"ב ב"ג בומן שהשנים
כתיבין, כלומר בומן
שאין שם שמר להתבלבל
חשבון השנים, וישראל
שרויין על אדמתן, אבל
עתה אע"פ כי בומן הזה
השנים כתיבין, הואיל
ומסתכלין בה אין קורין
אותה אלא בזמנה. ר'
יהודה אליבא דבאן,
אי נימא אליבא דר'
עקיבא אפילו בומן הזה
קורין אותה ב"א ובי"ב
וב"ג, והא תקנת אנשי
כנסת הגדולה הן, אלא
רדאי ר' יהודה אליבא
דרכבן ובומן שהשנים
כתיבין וישראל שרויין
על אדמתן מיהא קורין
ב"א ב"ב. תיובתא לר'
יוחנן, איבא דאמר אמר
ז' יוחנן ז' מהשנה
דברי ר' עקיבא הן,
אלא חכמים אומרים בומן
הזה הואיל ומסתכלין
בה, האבוינים מסתכלין
בה, ומשליחין להם מתנות. אין
קורין אותה אלא בזמנה
(והוא ט) שאמר באן
דיל כך אנו שונין,
ומסתכלין, ופירשוהו אם
השנים כתיבין שיכולין
ישראל להתמיד ותותיהן
ואין עליהן סכנה, (אבל

במנייהם דומיא דזמנס. רבוא דדרשינן לקרא ליימורה
דיו"ד וה"א דומיא דעיקר הזמן דנפקא לן מומנס הוא דקא מרבה
דומיא דידהו: זמן קהלה לכל ה"א. הכל נקהלו להנסק מנחרייהם
צין בשושן צין בשאר מקומות כמו שכתבו דכפר הלכך לא צריך קרא
לרבויה שיהא רשוי לקרייהו דעיקר
הנס צו ה"א: רמאי נימיי. לעיל

מנייה כתיב י"ד וט"ו ישמחו וכתיב
כימים אשר נחו זהם היהודים וגו'
והוא ליה למיכתב ימים אשר נחו
דמשמע הם הם ימים אשר נחו מנאי
כימים לרבות שנים אחרות כדוגמתן:
לדורות הוא דכתיב. להכי שייך
לישנא דקרא כימים כלומר יששו
לדורות י"ד וט"ו כאשר היה כימי הנס
ימים אשר נחו זהם הלכך לא איכא
לרבויה מהכא שנים אחרים: זו דברי
ר' עקיבא. ה"א גמיר רבי יוחנן
מרביה דמתני' ר"ע אמרה: סתומא.הא.
הרבה סתם משנה סתם ר' שהן דברי
ר' עקיבא. ו"מ סתומא.הא כל הסתומין
תלמידיו היו כדאמר בסנהדרין (דף
פ"ו.) סתם סתם ר"מ סתם תוספתא
ר' נתניה סתם ספרא רבי יהודה
וכוליה סתומא.הא איכא דר' עקיבא
אך קשה צעני לפרש כן שמשני
בכמה מקומות צנס ר"א צרי יוסי
סתומא.הא רבי מנחם צרי רבי יוסי
סתומא.הא לקמן צפרק צני העיר
(דף ט"ו.) א"מ.הא. הקילו חכמים
על הכפרים: זומן שהשנים כתיבין.
דקיי מנענרות על פי צני דין
והחדשים ומקדשין צנית דין שולחין
שולחיהן להודיע אימתי הוקדש ניסן
ועשוין מועדים ע"פ שלוחין:
כששוויין על אדמתם. והשלוחין
מגיעין עד הפסח לקנא ארץ ישראל:
אלא זומן הוה. שפסקו כל אלה
וישראל נפרדו ולא יגיעו שלוחי צ"ד
אלאם הם ל"ד זמנא למקרא המגילה
ואומרים יום צ"ד צלדר קיינא המגילה
נשאר לאלד ט"ו יום וט"ו של ניסן
עשוין פסח ואם תקדים קריאתה
יעשו פסח לסוף שלשים יום שנים
קריאה ונמלאו אולכין חמץ כימים
אחרונים (צ"ו) של פסח: זומן הוה
נמי אימתי להא סתנא. דהא רבי
עקיבא זומן הוה (הוה) ואמר
מיהא קיינא. אלמא רבנן נמי דרשי
זמן זמנס זמניהם: אימתי דאמרי חמי
רבה זו דברי ר' עקיבא סתומא.הא.
ולא גרסינן להאי לישנא דרשי זמן
זמנס זמניהם דהא רבנן דפליגי עליה
נמי דרשי ליה אלא שחמירו לאחר
חורבן משום דמסתכלין בה:
קשיא דר"י. דהא צרימא דלעיל
דר' יהודה דמתני' כדמפרש ואזיל:
ואוקי

מגילה נקראת צ"א וכו'. פעמים
מפרש ואזיל: לא פחוס ולא יוסר. לא פחוס ולא
יומר מנ"ו: מימום הוה. צ"א מפרש לה: אלא שהכפרים מקדימין
ליום הכניסה. כלומר מאחר שהמוקפין קורין צ"טו ושואן מוקפין
קורין צ"ד הרי הכל צלל מו היכי
שפכתה י"א צ"צ י"ג צ"א צ"א צ"א
נתנו להן חכמים רשות להקדים
קריאתה ליום הכניסה יום שני בשבת
שלפני י"ד או חמישי בשבת שהוא
יום כניסה שהכפרים מתכנסין
ועיירות למשפט לפי שצמי דינין
יושצון בעיירות צני וצמימי כמקנה
עזרא (צ"ק דף פ"ג.) והכפרים אינן
צקאיין לקרות וצריכין שיקראנה להם
אחד מזני העיר ולא הערימוס
חכמים להתאחר ולצא ציוס י"ד
ופעמים ציוס הכניסה צ"ג ופעמים
שהוא צ"א: חל ארבעה עשר הויה
בערב צנס עיירות ומוקפין חומה
קורין צו ציוס. שאין קריאת המגילה
בשבת גזירה שמא יטלנה צידו. וא"ת
יאחרו המוקפין עד אחר צנס הוה
ליה ט"ו ואמר קרא צ"ג ולא יעבור: חל
הויה אחר צנס כפרים מקדימין
ליום הכניסה. דהוה ליה י"א. וטפי
לא משכתה לה יום הכניסה שלפני
פורים מוקדס לו דמיס הכניסה
ליום הכניסה לא מקדימין: גמ'
ה"ג מנל מנל דרבעינן למימר לקמן
וכו'. והכי פירושא מנל ד"א ו"צ
ו"ג חזו לקרייה ד"ד וט"ו הוא דכתיב
צקרא וקא מחדר גמרא מנל צממיה
האי לא חובה היא אלמא חכמים
הקילו ועשוין דרבעינן למימר לקמן:
כדי שיפסקו. שיהו פנויין ציוס פורים
להספיק לורכי סעודת פורים צני
העיירות: און הכי קאמרינן. און
מדיעצא לן מנל הכי קאמרינן:
מדי. מדנקילו חכמים על הכפרים
להקדים על כרחן אנשי כנסת הגדולה
שמיקנו צמי מרדכי ואסתר את שמחת
הפורים וקריאת המגילה כולה הני
זמני תקון ונתנו רשות כרות:

נקראת ב"א ב"ב ב"ג ב"ד ב"ה לא פחות
ולא יותר כרכין המוקפין חומה מימות
יהושע בן נון קורין ב"א כפרים ועיירות
גדולות קורין ב"ד: אלא שהכפרים מקדימין
ליום הכניסה כיצד חל להיות י"ד בשני
כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום ומוקפות
חומה למחר חל להיות בשלישי או ברביעי
כפרים מקדימין ליום הכניסה ועיירות גדולות
קורין בו ביום ומוקפות חומה למחר חל
להיות בחמישי כפרים ועיירות גדולות קורין
בו ביום ומוקפות חומה למחר חל להיות
ע"ש כפרים מקדימין ליום הכניסה ועיירות
גדולות ומוקפות חומה קורין בו ביום חל
להיות בשבת כפרים ועיירות גדולות מקדימין
וקורין ליום הכניסה ומוקפות חומה למחר
חל להיות אחר השבת כפרים מקדימין ליום
הכניסה ועיירות גדולות קורין בו ביום ומוקפות
חומה למחר: גמ' מגילה נקראת ב"א מנל
מנל דרבעינן למימר לקמן חכמים הקילו
על הכפרים להיות מקדימין ליום הכניסה
כדי שיפסקו מים ומוזון לאיחה שבכרכים
אנן הכי קאמרינן מכדי כולהו אנשי כנה"ג
תקיניהו דא"ס"ד אנשי כנה"ג י"ד וט"ו תקון
אתו רבנן ועקרי תקנתא דתיקנו אנשי כנה"ג
והתנן ד"אין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד
חבירו אא"כ גדול ממנו כחכמה ובמנין אלא
פשיטא כולהו אנשי כנה"ג תקינו היכא
רמיזא א"מ רב שמן בר אבא א"ר יוחנן
אמר קרא וליקיים את ימי הפורים האלה
בזמניהם זמנים הרבה תקנו להם האי מביעיא
ליה לגופיה א"כ לימא קרא זמן מאי זמניהם
זמנים טובא ואכתי מביעי ליה זמנו של זה
לא בזמנו של זה א"כ לימא קרא זמנס מאי
זמניהם שמעת מינה כולהו אימא זמנים טובא
זמניהם תרי ואימא תריסר ותלימס ט' כדאמר
רב שמואל בר יצחק ה"ג זמן קהילה לכל היא
ולא צריך לרבויה היכא נמי ה"ג זמן קהילה לכל
היא ולא צריך לרבויה ואימא שיתסר ושיבסר
מ"ו ולא יעבור כתיב ור' שמואל בר נחמני אמר
אמר קרא כימים אשר נחו בהם היהודים ימים כימים לרבות י"א ו"ב ואימא
תריסר ותליסר אר"ש בר יצחק ה"ג זמן קהילה לכל היא ולא צריך לרבויה ואימא שיתסר ושיבסר ולא יעבור
כתיב ר"ש בר נחמני מ"ט לא אמר מבזמניהם זמן זמנס זמניהם לא משמע ליה ורב שמן בר אבא מ"ט לא
אמר מכימים אמר לך ההוא לדורות הוא דכתיב אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן זו דברי ר"ע סתומא.הא
דריש זמן זמנס זמניהם אבל חכ"א אין קורין אותה אלא בזמנה מיתבי א"ר יהודה א"מתי בומן שהשנים
כתיבין וישראל שרויין על אדמתן אבל בומן הזה הואיל ומסתכלין בה אין קורין אותה אלא בזמנה רבי יהודה
אליבא דבאן א"מתי בומן שהשנים כתיבין וישראל שרויין על אדמתן אבל בומן הזה הואיל ומסתכלין בה אין קורין
שהשנים כתיבין וישראל שרויין על אדמתן מיהא קיינא דרבי יוחנן תיובתא א"ד אמר רבה בר
בר חנה אמר ר' יוחנן זו דברי ר"ע סתומא.הא אבל חכמים אמרו בומן הזה הואיל ומסתכלין בה אין קורין
אותה אלא בזמנה תניא נמי הכי אמר רבי יהודה אימתי בומן שהשנים כתיבין וישראל שרויין על אדמתן
אבל בומן הזה הואיל ומסתכלין בה אין קורין אותה אלא בזמנה רב אשי קשיא ליה דר' יהודה אדר' יהודה
ומוקים

תורה אור השלם
1. לקים את ימי הפורים
האלה במועדים באשר
קום עליהם מרבי
היהודי אסתר המלכה
ובאשר קימו על נפשם
ועל רועם דברי הצלות
ותקנתם: אסתר ט לא
2. קימו וקבלו היהודים
עליהם ועל רועם ועל
כל הצלות עליהם ולא
יעבור להיות עשים את
שני היום האלה בכל
בבתכם ובבנותם בכל
שנה ושנה:
3. כימים אשר נחו בהם
היהודים מאיבהם
והחדש אשר נהפך להם
מינו לשמחה ותאכל
ליום טוב ולשעות אותם
ימי משתה ושמחה
ומשתה מנות איש
לרעהו
לאביונים: אסתר ט כב
גליון הש"ס
מתני' אלא שהכפרים
ב"י. עין מרחש סתומה
פסח צלשתי פי מש
בניה דני הכניסה:
שם ולא יעבור כתיב.
לקמן דף ט"ז:
פרק ראשון: מגילה
נקראת
מגילה נקראת ב"א ב"ב
פחות ולא יותר. והא
לא כתיב קרא אלא
ב"ד וט"ו, והני כולהו
מנא לן, ואמרינן כדבענן
למימר לקמן, חכמים
הקילו על הכפרים שיהיו
מקדימין ליום הכניסה
וקורין ב"א ובי"ב וב"ג.
פירוש יום הכניסה, יום
שני יום חמישי נקרא
יום הכניסה מפני שיהיו
בני הפורים בכרכין
כדי שמפלו כביצור
ויקרא בספר תורה, וביום
שנסבין מספקין מים
ומזון לאיחה שבכרכים.
והוא חל להיות י"ב ביום ג'
המזון לכפרים לקרות את
המגילה ביום ב' שהוא
י"ג לחודש, ואם חל להיות
י"ג לחודש קורין הכפרים
ביום ב' שהוא י"ב לחודש,
ואם חל י"ב להיות
באחד שבת מקדימין
וקורין ביום חמישי שהוא
י"א לחודש. הקילו עליהן
מפני שמפקין מים ומזון
לאיחה שבכרכים, אים
יכנס ביום ג' או ביום
ד' מפני קריאת המגילה,
אין יכולין לבוא ביום ה'
שהוא יום הכניסה, וכן
דרך זו השמעה, ואקשינן
ואין היקלו חכמים ועקרו
[ומן] י"ד יום ט"ו
שהן תקנת אנשי כנסת
הגדולה ותיקנו הם י"ב וי"ג לבני הכפרים, והא אין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו וכו'. ופרקינן
הני נמי מסורת היה ביום על פה כי אנשי כנסת הגדולה תיקנום. מדכתיב ליקיים את ימי הפורים האלה